

ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

ПРОТОКОЛ

засідання обласного журі по підведенню підсумків
обласного еколого-натуралістичного походу „Біощит”

13 жовтня 2021 року

м. Полтава

На засіданні присутні:

Голова журі: *Смоляр Наталія Олексіївна*, доцент кафедри прикладної екології та природокористування Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Члени журі: *Денисовець Тамара Михайлівна*, кандидат педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка;

Дулій Валентина Олександрівна, заступник директора з навчально-виховної роботи Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

Чайка Тетяна Василівна, методист Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

Грищенко Наталія Юріївна, завідувач лабораторії квітництва та овочівництва Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

Секретар: *Гудзь Яна Романівна*, культорганізатор Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Слухали: *Гудзь Я.Р.*, культорганізатора, про участь школярів області у еколого-натуралістичному поході „Біощит”, в рамках якого проводяться операції „Мурашка”, „Джміль”, „Махаон”.

На конкурс надійшло 12 звітів із Кременчука, Горішніх Плавнів, Миргорода, Чорнухинської селищної ради, Сенчанської сільської ради, Котелевської селищної ради, Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді у Полтавському районі.

У своїй роботі вихованці гуртка „Юні біологи” філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді у Полтавському районі (керівник Бажан Євгеній Анатолійович) створили схеми розміщення мурашників на території Розсошенського лісового господарства, Вільшаного урочища та Гришкиного лісу, порівняли розселення мурах в даних ареалах за останні 6 років. Діти огородили 12 мурашників, освітили 16, інвентаризували та склали паспорти мурашників. Також прийшли до висновків, що мурахи на досліджуваних територіях в більшості випадків почувуються задовільно, а у Гришкиному лісі мурашники значно збільшилися в розмірі у порівнянні з минулим роком. Також зафіксували 6 випадків

трапляння рідкісних комах (махаон, джміль, жук-олень). Усі випадки були відправлені на сайт моніторингу біорізноманіття України. Вихованці гуртка провели агітаційну та роз'яснюючу роботу з місцевим населенням стосовно охорони рідкісних комах.

Учнівським та педагогічним колективом Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (керівник Бельська Валентина Василівна) проведена узагальнена робота по операціях „Мурашка”, „Джміль” та „Махаон”.

Під час операції „Мурашка” було проведено бесіди та виховні заходи на тему „Мурашки – захисники лісу”, агітаційно-пропагандистська робота серед населення щодо охорони мурах та їх значної ролі в лісах України, практичні заходи по охороні мурашників. Також були розроблені та розповсюджені спеціальні інформаційні брошури щодо корисної ролі мурах у природі та господарській діяльності людини.

У ході збору матеріалу для операції „Джміль” вихованцями центру були віднайдені гнізда та міграційні пункти переселення бджіл, проведено ряд пізнавально-пошукових експедицій з подальшою інвентаризацією та паспортизацією колоній і місць перебування диких комах-запилувачів.

Робота для операції „Махаон” заключалася в дослідженні та вивченні біотопів Соснового лісу та луків біля нього, що розташовані на околицях Кременчука. Було проведено спостереження за різними видами лускокрилих, дані спостережень зафіксовані в таблицях. Виявлено, що найбільша кількість метеликів спостерігається вдень, трохи менше – зранку, а ще менше – ввечері. Також вихованці закладу розробили та поширили листівки щодо поглиблення знань дітей та дорослих про різновиди метеликів, про їхню користь та правила охорони і збереження видів.

У ході виконання завдань до операції „Джміль” членами пошукового загону „Сьорчинг” робочої групи „EXTREMA SPE PERITURA” загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Горішньоплавнівської міської ради (керівники Балабась Інна Віталіївна, Возняк Віталій Євстафійович) проведено інвентаризацію та паспортизацію колоній диких комах-запилувачів, проведено картографування поширення рідкісних видів комах та типових для них місць перебування з метою оптимізації структури регіональної екологічної мережі.

Діти виявили 3 колонії джмеля мохового, 2 колонії джмеля червонуватого та 2 колонії джмеля глинистого. На досліджуваній території (заказник „Лісові озера”) також ідентифіковано 18 рідкісних перетинчастокрилих комах та 41 вид звичайних перетинчастокрилих комах.

Учнями та педагогами проводиться і масова агітаційна та пропагандистська робота. Так було випущено 4 інформаційні буклети, проведено 2 шкільні конференції, оформлено Червону книгу комах та рослин заказника „Лісові озера”.

Також члени пошукового загону „Сьорчинг” робочої групи „EXTREMA SPE PERITURA” загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Горішньоплавнівської міської ради (керівники Балабась Інна Віталіївна, Возняк Віталій Євстафійович) взяли участь в операції „Махаон”. Була здійснена інвентаризація та паспортизація місць перебування та конкретних знахідок рідкісних і зникаючих видів комах, розроблені конкретні заходи з охорони рідкісних і зникаючих видів. На околицях міста Горішні Плавні виявлено 25 місць, де зустрічаються рідкісні види комах, та проведено рейди по контролю за станом цих місць. З’ясовано ентомофауну 4 біотопів, де зустрічаються рідкісні види. Не залишаються учні осторонь і масової агітаційної та пропагандистської роботи по виявленню корисної ролі безхребетних у природі і господарській діяльності людини, формування дбайливого ставлення до комах, їх охорони. Проводяться тематичні бесіди, лекції, тематичні вечори; видано плакати, листівки, буклети; інформаційні матеріали розміщені у пресі та на радіо.

Вихованці гуртка „Любителі домашніх тварин” Миргородського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (керівник Мазанка Світлана Вікторівна) у ході роботи під час операції „Махаон” було проведено дослідження рівня знань гуртківців про користь комах, знайомство юннатів з комахами рідного краю, проведено дослідження місць проживання та перебування певних видів комах нашої місцевості.

Робота доповнена авторськими фотографіями вихованців під час роботи, сценаріями виховних заходів, дитячими малюнками та аплікаціями.

У роботі над операцією „Махаон” вихованці гуртків „Я серед природи” та „Чарівний світ природи” Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (керівник Петренко Вікторія Юріївна) реалізували проєкт „Комахи – наші друзі”. Діти поглибили свої знання з видового складу безхребетних тварин, зокрема комах, які занесені до Червоної книги України, та визначили місця, де ці комахи найчастіше зустрічаються на території Полтави. Провели агітаційну роботу з населенням.

У роботі представлені дитячі малюнки, авторські фотографії вихованців, матеріали конспектів занять, інформаційні листівки.

Вихованці гуртків „Цікава зоологія” та „Чарівний світ природи” Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (керівник Костюк Оксана Анатоліївна) в рамках операції „Джміль” здійснили спостереження за діяльністю джмелів у різні сезони, провели паспортизацію досліджених місць зустрічі джмелів та встановили штучні гніздивлі для них. Були розроблені агітаційні листівки щодо охорони корисних болонокрильців, зібрано та систематизовано інформацію про джмелів, зокрема про видовий склад джмелів нашої місцевості. Також у ході операції діти відвідали музей еволюційної зоології кафедри біології та основ здоров’я людини Полтавського національного педагогічного університету, де ознайомилися з різноманітністю

болонокрильців, їх загальною характеристикою та будовою представників різних видів джмелів.

Гордієнко Дариною, ученицею 9 класу Вороньківського ліцею імені О.Д. Перелета Чорнухинської селищної ради (керівник Ляшенко Світлана Іванівна) було виявлено 4 зруйнованих та покращено умови одного вцілілого мурашника, створено паспорт комплексу та схему-розміщення. Надалі планується огородити інші мурашники та проводити дослідження лісових масивів на наявність інших комплексів мурашок.

Жувак Вікторія та Жувак Ірина, вихованки загону „Юні екологи” Будинку дитячої та юнацької творчості Котелевської селищної ради (керівник Колевид Леся Олексіївна) під час роботи над операцією „Мурашка” виявили та покращили умови 6 мурашників, створили схему розміщення на території Котелевського лісового господарства рудих лісових мурах, склали паспорти комплексу мурашників на території Більського городища, Ковпаківського лісопарку.

Ухвалили:

1. Згідно розглянутих матеріалів, надісланих територіальними оргкомітетами для участі в еколого-натуралістичному поході „Біоцит” обласний оргкомітет вважає переможцями та рекомендує нагородити:

за перше місце

Дипломом I ступеня

Департаменту освіти і науки облдержадміністрації:

- Гордієнко Дарину, ученицю 9 класу Вороньківського ліцею імені О.Д. Перелета Чорнухинської селищної ради. Керівник Ляшенко Світлана Іванівна;

за друге місце

Дипломом II ступеня

Департаменту освіти і науки облдержадміністрації:

- вихованців гуртків „Я серед природи” та „Чарівний світ природи” Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді. Керівник Петренко Вікторія Юріївна;

- Жувак Вікторію та Жувак Ірину, вихованок загону „Юні екологи” Будинку дитячої та юнацької творчості Котелевської селищної ради. Керівник Колевид Леся Олексіївна;

за третє місце

Дипломом III ступеня

Департаменту освіти і науки облдержадміністрації:

- учнівський та педагогічний колектив Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді. Керівник Бельська Валентина Василівна;

- вихованців гуртка „Любителі домашніх тварин” Миргородського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді. Керівник Мазанка Світлана Вікторівна;

- вихованців гуртка „Юні біологи” філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді у Полтавському районі. Керівник Бажан Євгеній Анатолійович.

2. Нагородити грамотами Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді за досягнення у природоохоронній роботі і значний внесок в охорону і збереження природних ресурсів області:

- вихованців гуртків „Цікава зоологія” Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- вихованців гуртків „Чарівний світ природи” Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- Градовську Анну, ученицю 8-В класу Кременчуцької гімназії № 26 Кременчуцької міської ради;

- Губницьку Аліну, ученицю 8-В класу Кременчуцької гімназії № 26 Кременчуцької міської ради;

- пошуковий загін „Extrema Spe Peritura” загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Горішньоплавнівської міської ради;

- пошуковий загін „Сьорчинг” загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Горішньоплавнівської міської ради;

- членів екологічного гуртка „Еколог” Комунального закладу „Ісковецька загальноосвітня школа I-III ступенів Сенчанської сільської ради” Миргородського району.

3. Нагородити подяками Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді за організацію дослідницької діяльності, значний внесок у екологічне виховання дітей та учнівської молоді:

- Бажана Євгенія Анатолійовича, керівника гуртка „Юні біологи” філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді у Полтавському районі;

- Бельську Валентину Василівну, директора Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- Борщик Світлану Юріївну, керівника гуртка Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- Колевид Лесю Олексіївну, керівника гуртка Будинку дитячої та юнацької творчості Котелевської селищної ради;

- Ляшенко Світлану Іванівну, вчителя зарубіжної літератури Вороньківського ліцею імені О.Д. Перелета Чорнухинської селищної ради;

- Мазанку Світлану Вікторівну, керівника гуртка „Любителі домашніх тварин” Миргородського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді;

- Мотренко Тетяну Володимирівну, керівника гуртка Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- Петренко Вікторію Юріївну, керівника гуртків „Світ тераріуму”, „Чарівний світ природи” Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- Солошенко Віру Василівну, керівника гуртка Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Підписи:

Голова журі:

Наталія СМОЛЯР

Члени журі:

Тамара ДЕНИСОВЕЦЬ

Тетяна ЧАЙКА

Валентина ДУЛІЙ

Наталія ГРИЩЕНКО

Секретар:

Яна ГУДЗЬ